

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 55.

Ljubljani, v ponedeljek 9. marca 1891.

Letnik XIX.

Zahvala.

Odbor „Katol. političnega društva“ izreka svojo iskreno zahvalo vsem konservativnim volilcem gorenjsko-notranjskih mest in trgov, ki so vkljub strastni nasprotni agitaciji v tako častni in ogromni večini izvolili si za svojega državnega poslanca gosp. **Antona pl. Globočnika**, kandidata „Katol. političnega društva“, ki bode deloval „vedno v blagor ljudstva sploh, v prid našega naroda v zmislu narodnega programa in avstrijske države, v katere zavetju samo in edino so izvršljive naše zahteve in želje“. Vzlasti se zahvali odbor vrlim gospodom v Škofji Loki in Idriji, ki so pripomogli, da je „Katol. politično društvo“ v teh mestih priredilo lepa in obilno obiskana shoda. Ob enem izreka podpisani odbor zahvalo tudi vsem volilcem kmetskih občin, ki so volili od našega društva podpirane kandidate.

V Ljubljani, dné 6. marca 1891.

Odbor „Katoliškega političnega društva“.

Poraz „Slovenskega društva“.

Volitev v gorenjsko-notranjskih mestih je bila zlasti zanimiva zaradi tega, ker je centralni volilni odbor prepustil „Katoliško-političnemu društvu“ in „Slovenskemu društvu“ prosto polje, da se poskusita z volilnim bojem v gorenjsko-notranjskih mestih. Vsepeh volitve, ki je pokazal ogromno večino za g. pl. Globočnika, kandidata „Katol. polit. društva“, spričuje, kako žalostno je poraženo „Slovensko društvo“ s svojim kandidatom. Agitacija za volitev je bila ne navadno živahna na obeh straneh; le s tem razločkom, da je konservativna stranka postopala dostojno

in se posluževala le poštenih sredstev, liberalna stranka pa se je odlikovala s surovostjo in podlostjo pri agitaciji.

Svojo politično breznačajnost je pokazalo „Slovensko društvo“ ob tej priliki v polni meri. Centralni volilni odbor je z ozirom na negotova poročila iz raznih krajev, ker so namreč obe stranki poročali za-se gotovo večino, prepustil volilec prosto roko; omenil pa je v dotični objavi, da oba gospoda kandidujeta na podlagi shoda slovenskih poslancev z dné 2. oktobra. To je objavil tudi „Narod“, toda v istem listu pravi, da celo konservativci, ki so imeli večino v centralnem volilnem odboru, ne marajo za pl. Globočnika; dalje mu podtika „Narod“, da ni podpisal nobenega slovenskega programa. In to si upa trditi v isti številki, kjer donaša izjavo centralnega volilnega odbora, da kandiduje tudi pl. Globočnik na podlagi obče slovenskega programa. — Takih milovanja vrednih sredstev se je posluževalo „Slovensko društvo“, ni čuda, da so mu poštenjaki po gorenjsko-notranjskih mestih in trgih pokazali hrbet, kakor je zaslužilo po vsej pravici.

„Slovensko društvo“, kakor znano se je osnovalo proti „Katoliško-političnemu društvu“ ter v svoja pravila ni vsprejelo našega slovenskega programa: Vse za vero, dom, cesarja! Vere, krščanstva ne omenjajo pravila niti z jedno besedico; to je pač očitno znamenje, da društvo deluje na podlagi načela: Vera nima ničesar opraviti v politiki. — Tudi v tem oziru je „Slovensko društvo“ sedaj pokazalo svojo breznačajnost; kajti dr. Majaron, kandidat imenovanega društva, zatrjeval je na volilnih shodih, da bo zvesto deloval po starem slovenskem gestu, katero je ravno zatajilo „Slovensko društvo“, s tem geslom so tudi volilni plakati za dr. Majarona bili odičeni. To je pač skrajna politična neznačajnost in drznost, ki se sama obsoja.

„Slovensko društvo“ je vsprejelo na prvem shodu resolucijo, v kateri pravi, da je popolno zadovoljno s sedanjiimi šolskimi zakoni; dr. Majaron pa, kandidat istega društva, je obečal, da hoče govoriti, delovati

in glasovati za versko šolo. Pač škandalozno je, tako drzno ljudi voditi za nos. To je skrajna breznačajnost, ki ne vzdrži sodbe pred razumuiki. Kakor žid ponuja preležano in malovredno blago tem zgovornejši, čem slabše je, podobno se je videlo tudi pri Majaronovi kandidaturi. Povzdigovali so ga v deveta nebesa, pisali lažnjive životopise, vodili ga na vse strani na volilne shode in tam obetali volilec vse, kar so hoteli, samo ako bodo volili dr. Majarona. „Narodovi“ prvaki Hribar, dr. Tavčar, Gogala, vodili so, kakor drugi ženina Majarona okrog. In prav je, da so hodili; izid volitev jim je pač odprl oči, kako zaslombo da imajo v mestih, o katerih so menili, da so nerazrušljive liberalne armade. Ali so pač mogli Ločani in Kranjci večjo nezaupnico skazati svojemu deželnemu poslancu dr. Tavčarju, kakor da so s tako ogromno večino njegovega kandidata postavili pod kap, da se mu nekoliko vsaj ohladi njegova domišljavost?

Vzlasti značilno je bilo, s kolikim ognjem je podpiral kandidato dr. Ferjančič. Ob tej priliki je popolno odkril svoje srce in ta podoba ni bila lepa, ni bila častna za dr. Ferjančiča.

Znano je, da se je tudi govorilo in pisalo o kandidaturi pl. Globočnika v notranjskih kmetskih občinah in dr. Ferjančiču je bilo gotovo najbolje znano, da bi bil vjel proti Globočniku le malo glasov. Globočnik pa se je uprav z ozirom na dr. Ferjančiča branil kandidate v notranjskih kmetskih občinah. Človek bi torej mislil, da bo zato dr. Ferjančič tudi pokazal vsaj nekoliko takta, kakoršen je navaden med značajnimi možmi. Toda ravno dr. Ferjančič je vzlasti vplivno podpiral kandidato dr. Majarona proti Globočniku ter s tem popolno odkril svoj — značaj. Podoba ta pa ni prikupna. In zato dobivamo iz Notranjske jako razne in nepopoljne glasove vzlasti od volilcev dr. Ferjančičevih, katere je postopanje Ferjančičevo prepričalo, da jih je varal s svojimi obeti in zagotovili in eden najveljavnejših njegovih volilcev-duhovnov nam je doposlal pismo, v katerem slovesno preklicuje svoj glas

LISTEK.

Nekaj podatkov, kako se godi katoliškim duhovnikom poljskim pod rusko vlado.

I.

Prejeli smo pred nekimi dnevi od prijatelja knjigo, katera ima naslov: „Das polnisch-russische Staatskirchen-Recht auf Grund der neuesten Bestimmungen u. praktischer Erfahrungen. Erstes Heft: Abtheilung für Pässe.“ V uvodu nam pisatelj pripoveduje, da je po ruskih zakonih človek brez potnega lista čisto nemogoča stvar. Vsak mora imeti legitimacijo vedno pri sebi. Policist sme celó v zasebno hišo, kjer se vsi prebivalci poznajo dobro, in zahtevati „legitimacijsko knjižico“ od vsakega, sicer pa zapreti, ako je ne bi imel. Gorjé mu, kogar dobé izven domačega kraja brez potnega lista. V pojasnilo bodi nastopna dogodba, katero pripoveduje list „Tydzień“: Načelnik neke očišne v čenstohovskem okraju pride nekoč v sosedno vás in zahteva iz neznanega povoda, morda vsled razžaljenja ali pa slabe volje, od hlapca nekega vaškega krčmarja potni list. Ko mu mladenič pové, da nima legitimacije, ukaže načelnik „nevarno osobo“ prijati. Zvežejo ga res in odpeljejo v občinski urad vkljub

vsem prošnjam krčmarjevim in še nekega drugega sosedu, ki sta hotela biti poroka za hlapca z vsem svojim imetjem. Mladenič priden in zeló delaven pa tudi pošten človek, je prosil načelnika, naj ga vsaj tako sramotnih vezí oprostí. Vse zastonj! Ko ga pripeljejo v urad, obesi se revež zbok sramote, katere si ni upal prenesti. Nihče se ni javno uprl taki silovitosti; ljudje so se bali strogega g. načelnika. Četudi je v tem slučaju načelnik ravnal strogo, vendar ni delal proti zakonu; zakoni mu to ukazujejo.

Zanimiv je tudi ta slučaj: Bilo je 1882. l. v gostinskem okraju (gubernija Varšava), ko se je klatila po okolici tatinska druhal in vznemirjala ljudi ter zasedla vsa pota. Eden je tožil, da mu je ukraden prašič, katerega je peljal na somenj; drugi, da je prišel ob kravo med potjo; neki občan iz M. je celo naznanil, da mu je ukradenih več konj itd. Tako je šlo nekaj časa; zdaj sklene župan iz M. stvar končati in potepuhe sam na svojo roko iskati; kajti na deželske policiste se ni mogel zanesti, ker jim je bilo vse počenjanje druhal deveta briga. Po mnogih neprijetnostih in nevspehih se mu slednjič vendarle posreči, dobiti enega onih rokvnjačev v roke, in sicer v neki krčmi ob cesti. Gosp. župan je obljubil jetniku prostost, če mu razodene druge sokrivce. S

tem je bil ropar zadovoljen; povedal mu je vsa imena, kdo in komu je ukradel, in kje se ukradeno blago hrani itd. Ovadba je bila resnična, župan je res dobil nekaj ptičkov v označeni gostilni ter jih izročil okrajnemu sodišču v Gostinu. Toda ubogi župan je delal račun brez krčmarja. Sodnik je namreč naznanil, da župan ni imel čisto nobene pravice hudo delnike prijati, ker mu ukaz ni prišel od sodišča, zato se bo moral zagovarjati pred potrotnim sodiščem. Župana je tedaj čakala sedaj mnogo hujša kazen kakor pa roparje, kajti samovoljno koga prijati in zapreti se šteje h kategoriji: „Trpinčenje in mučenje“, za kar je hujša kazen, nego za umor. Mož se je sevéda silno prestrašil; toda kmalu mu pride srečna misel ter pravi: „Moral sem prijati te ljudi, ker so brez potnega lista.“ To ga je rešilo iz zadrage; kajti človek brez potnega lista nima prav tako nič pravice, kakor duhovnik ali pa politiški zločinec. Vendar pa ti, dragi čitatelj, ne smeš prečno naslikati vseh teh razmer s potnim listom. Ločiti moramo med teorijo in prakso. Stražnik ali drug zastopnik varstvene oblasti ima sicer pravico, vsakega vprašati za legitimacijo, in če je nima, najostreje kaznovati. Toda treba je znati lepo ravnati s temi ljudmi; nikdar ne smeš takega gosp. razžaliti, in potem ne bo rabil pravice svoje. Da, če si pri-

za dr. Ferjančiča, obžaluje izid volitve ter dostavlja, da je dobil od dr. Ferjančiča v zadnjem času več pisem, katera so pa bila, soditi po najnovejših dogodkih — sama prevara.

„Narod“ seveda težko prenaša poraz „Slovenskega društva“ pri tej volitvi in išče v svojo tolažbo vzrokov tam, kjer jih ni. Po vsej sili hoče dokazati, da se je duhovščina zvezala z nemškutarji ter vrgla Majarona. To očitje se pač samo obsoja. Duhovni slovenski nikoli niso imeli navade, družiti se s sovražniki svojega naroda in kadar bi bila slovenska narodnost res v nevarnosti, pokazali bodo svoje rodoljubno lice, kakor so ga uprav pokazali ob tej volitvi, s katero so hoteli slovenski liberalci kompromitirati naš narod pred svetom. Liberalna slovenska gospoda, ako pride na krmilo nemško-liberalna vlada, tedaj boste videli, kdo se družijo z nemškutarji, da, tedaj boste šteli med vrstami svoje stranke in ondi boste našli 99 odstotkov več nezvestih slovenskemu narodu, kakor pa pri duhovnikih. Do tega, kakor se je bati, ni daleč, torej, liberalci, le hitro in silno s kijem in cepcem po eminentno narodnem slovenskem duhovništvu.

„Narod“ očita tudi konservativcem, da so se poleg nemškutarjev združili tudi z vlado. V tem oziru bi pač svetovali „Narodovim“ gospodom, da bi bili nekoliko bolj previdni. kajti znano jim bo morda prav natanko, da dr. Majaron ni samo pri centralnem volilnem odboru in pri volilcih napovedal svojo kandidaturo, ampak tudi na nekem drugem mestu in da imata „Narodova“ stranka najmanj vzroka očitati konservativcem, da so se združili z vlado ob tej volitvi.

Nekaj pa je jasno spričala ta volitev, in to je, da kolovodji „Narodovi“, ki v kmetskih občinah itak nimajo nobene znatne zaslombe, tudi v gorenjsko-notranjskih mestih nimajo vplivne in odločevalne besede. To boli „Narodovo“ gospodo in zato bije in divja na vse strani ter vidi klerikalne, nemškutarske in vladne strahove ondi, kjer nobenih ni. — Za „Slovensko društvo“ pa je bil ta dan „dies nefastus“, kakoršnih mu v korist konservativnega slovenskega naroda iz dna srca še prav mnogo želimo.

Trinajsta obletnica kronanja papeža Leona XIII.

Rim, 3. marca.

Včeraj poklonil se je kardinalski kolegij sv. očetu, da mu čestita za trinajsto obletnico, odkar je zasedel stolico sv. Petra, ovenčan s tiaro. Pridružilo se je kardinalom tudi mnogo tu bivajočih nadškofov, škofov in prelatov. V imenu vseh navzočih prebral je dekan-kardinal Monaco la Valetta addresso, v kateri je proslavil dosedanje delovanje Leona XIII., želeč mu, da se še mnogokrat povrne spomin njegovega kronanja. Ob sklepu prosil je za vse navzoče apostolskega blagoslova.

Na addresso odgovoril je papež nekaj jako iskrenih in vzvišenih besed, katere Vam želim doslovno posloveniti.

„Te dni,“ — tako jame govoriti sv. oče, — „prošlo je za Nas zopet jedno leto papeštva. Tudi

to je minulo v najhujših skrbéh in britkostih zaradi vsakovrstnih nasprotij, vzbujajočih se od vseh strani proti cerkvi. Leto, ki se zdaj pričinja, če je po dobroti božji preživimo, pač ne vémo, kaj nam donese. Toda sedanje razmere človeške družbe nas navdajejo s slutnjo, da nam donese i to leto novih britkostij. —

Uprav primerno nam dohajajo in posebno prijetni so nam izrazi voščil, ki jih ob tej priliki dviga k Bogu za Nas kolegij kardinalov, in katere nam je dekan ravnokar izustil. Poseben pomen v Naših očéh, posebno radost Naše duši pa daje tej čestitki želja, katero ste vpletli v svoja voščila: priprošnjo namreč svetega Gregorija Velikega, kajti ob trinajsti stoletnici njegove izvolitve se porajajo spomini prekrasnih del njegovega papeževanja.

Niti od daleč si ne moremo misliti, da bi se primerjali s papežem, ki je učinil tako velikanska dela. Njegova velikost nas mora samo nagibati, da skušamo od daleč slediti njegovim blestečim vzgledom. — Vendar pa so si časi v marsičem podobni; in prav zato ne bi bilo odveč, ako si od njih pouka in moči zajemamo za nezgode in potrebe naše dóbe.

Takrat kakor sedaj imela sta cerkev in papež boj z zagrizenimi sovražniki. Longobardi in drugi barbari so dolgo časa merili potrpežljivost in stanoovitost sv. Gregorija. A morda bolj občutljive bridkosti so mu zadajali notranji sovražniki, sicer manj divji od barbarov, pa bolj nevarni, bolj zvit. Barbari so se slednjič vsled evangelijskega oznanovanja ukrotili, odložili so svojo prirojeno divjost, sprejeli so vero in ž njo krščanska čutila in zunanjo omiko. Oni pa, dasi v sredi luči resnice, ostali so slepi, sovražni papežu in puntarji zoper cerkev.

Takih sovražnikov je naše čase bolj kot kedaj veliko število: pretkana je njihova zlobnost, nespravljivo njihovo sovraštvo. Ali njih zlobni naklepi in naskoki ne bodo premagali skale, na katero je z božjo močjo postavljena cerkev: tudi dandanes bode prestala težaven boj, katerega bije neomadeževano in zmagovito.

Sicer pa je Gregorij tudi v sredi najbolj divjih sovražnikov navzlic nebrojnim težavam svojega sila delavnega papeževanja bil poln skrbij za vsa ljudstva zemlje. Obračal je svojo skrb na vzhod, da bi ondi ohranil čisto vero in edinost z rimsko cerkvijo, ki je središče vseh drugih. Pošiljal je v Anglijo apostolske moše, ki naj bi jo obogatili z dobrotami vere: in ti so prestvarili jo v deželo svetnikov. Po vzgledu tega papeža kažemo tudi Mi najživahnejše zanimanje za slovite vzhodne cerkve, da bi združene s središčem katoliške edinosti zacvetele v novem življenji. Tudi mi z najtoplejšimi željami Svojega srea hrepenimo po tistem času, ko bodo vspehi katoliške vere v Angliji dosegli zaželjeni svoj cilj.

Pa tudi blagor Rimu, zaščitnik naroda italijanskega postal je sv. Gregorij. Kakor je že njegov prednik, sv. Leon Veliki, pri Minciju ustavil „Atilo“, šibo božjo, tako je mogočna beseda sv. Gregorija nazaj potisnila do Tesina Aistulfa in njegovo ljudstvo, ki je dopolniviš krog in krog pustošenja in ropanje hotelo že zgrabiti večno mesto. In italijanski narod, takorekoč zapuščen od svojih bizantinskih

cesarjev in zatiran od svojih predstojnikov, je Gregorij vedno branil, zagovarjal njegove pravice, zoperstavljal se njegovim nasprotnikom, skrbel za njegove potrebe in navduševal italijanske škofo, naj delajo ravno tako.

Tako tudi zgodovina onih časov dokazuje to, kar mi nismo nikdar jenjali ponavljati, trdeč o sedanjih Italiji: da ravno cerkev in papeži so njeni največji dobrotniki in najboljši prijatelji. Zatorej pa cerkev in papeže preganjati in jim nasprotovati kot sovražnikom, ni samo brezbožnost, marveč pravi politični nesmisel.

Slednjič pa je sv. Gregorij z besedo in dejanjem pobijal suženjstvo, ter se ni ustrašil žrtve, pridobivati, kolikor le je bilo v njegovi moči, sužnjem prostost. V tem pogledu so naši časi seveda mnogo boljši. Knezi in kraljstva se za oproščenje sužnjem zanimajo. Mi pa, ki smo za jubileja Svojega mašništva encikliko spisali v odpravo sužnosti v Braziliji, od takrat nismo nikdar opustili peseeb za Afriko ono veliko delo vere in omike poudarjati. Delovanje cerkve, ki je vzgojevateljica in pospeševateljica čednosti, je v tej zadevi neobhodno potrebno: zamán bi bilo odpraviti suženjstvo, kupčijo z robstvom, če bi navade in duhovi ostali paganski.

Zato imajo katoliški misijonarji na tem polji prvo, in skoro bi rekli, privilegirano torišče. Na tem polji bi se morali srečati misijonarji vseh narodov, in je zelo želeli, da bi jih v tem delovanji vse vlade podpirale. Slava onim, ki v tem smislu pomagajo, ali so vsaj pripravljeni, dati svojo pomoč.

Kar se Nas tiče, če Nam dobrotni Bog dá doživeti petdesetletnico škofovstva, hočemo dobroto, ki ob taki priliki vesoljni svet poklada v Naše roke, večinoma v ta namen obrniti. To se namreč čudovito vjema s prvim in božjim namenom cerkve, ki je zato ustanovljena, da razširja po zemlji kraljestvo Jezusa Kristusa, ter daje okušati sad odrešenja onim, ki vsepovsod sedé v temi in smrtni senci.

Daj, Gospod, po priprošnji sv. papeža Gregorija srečo in rast temu podjetju, katero časi zahtevajo, in venčaj je z veseljem vspehom!

S tem upanjem ponavljamo zahvalo sv. kolegiju za iskreno voščilo, ter vsem, kakor škofom in prelatom in drugim navzočim iz globine srca podelimo apostolski blagoslov.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. marca.

Notranje dežele.

Državnozbornice volitve. Včeraj volile so trgovske zbornice v Trstu, Gorici in v Istri in četrti volilni razred v Trstu. Danes volijo mesta na Štajerskem, Tirolskem in Predarelskem, trgovske zbornice na Dolenje Avstrijskem in Koroškem ter veleposestvo v Galiciji, Istri in na Goriškem. Jutri volijo pa trgovinske zbornice na Tirolskem in Predarelskem in veleposestvo na Dolenje Avstrijskem in na Koroškem. — Trgovinske zbornice na Češkem izvolile so 3 Mladočeha, 3 liberalce in 1 Staročeha, trgovinska zbornica v Črnovicah izvolila je liberalca Popora. V češkem veleposestvu voljenih je 17 kon-

(Dalje v prilogi.)

dobiš njegovo naklonjenost, kar ni prav težko, smeš početi kar hočeš, celó krasti in ulomiti v hišo brez kazni. Dalje je važno to, da ni prav težko dobiti tak potni list, ker to skrb lahko izročiš komu drugemu.

Iz vsega tega je pač razvidno, kako silno važen da je na Ruskem potni list. Glasi se pa tako-le: „Lastniku tega potnega lista I. se s tem daje dovoljenje, da potuje v I., da . . . (namen!). Grajska in vojaška oblastva naj blagovoljno dovolijo imenovanemu I., da potuje brez zadržkov in slučajno naj mu ne odrekó pomoči. List je veljaven do . . .“ Datum, podpis, pečat. Po črkah sodeč bi človek mislil, da se z listom daje res dovoljenje za potovanje; toda v istini nikdo tako ne misli. Ljudje so splošno prepričani, da sme vsak potovati, kamor hoče; potni list je potreben le za tak slučaj, če bi ga kdo zahteval, da se potnik lahko spriča, da je ruski državlján, in da se ne pripeti kaj sličnega, kakor onemu hlapcu v čenstohovskem okraju. Mesto potnega lista zadostuje navadno tudi tako zvana „legitimacijska knjižica“. Vsak prebivalec, od 14. leta pričenši, jo mora imeti. Dobi jo pri policijskem uradu onega kraja, kjer stalno prebiva. S to knjižico lahko potuje po občini in okraju, da, celó po celem guberniji.

Do najnovejšega upora poljskega l. 1863. so veljali občni zakoni o popotnih listih tudi za duhovnike, katerim je bilo dovoljeno, z odpustnim listom, podpisanim od dotičnega duhovskega konzistorija, potovati po celem Poljski; da, zadostovalo je celó, če je duhovnik pokazal le spričevalo, od dekana narejeno. K misijonom so se zbrali duhovniki iz raznih krajev, ne da bi se bilo treba kaj ozirati na kraj, v katerem se je vršil misijon. Policisti v mestih so imeli nalogo, skrbeti za red med židovskimi prebivalci, ne pa brigati se za popotne liste katoliških duhovnikov. Takó je bilo za Nikolaja I. in prvih deset let vlade Aleksandra II. V primeri s sedanjimi razmerami se čuje to kot pravljica iz „Tisoč in ene noči“. A kakor rečeno, z vstajo l. 1863. se je spremenilo vse. Ruska vlada je postavila po Poljski polno vojaških glavarjev (Kriegs-Chef), kateri so edini imeli pravico, dajati pismena dovoljenja za popotovanje in sicer vsem prebivalcem kraljestva brez razločka. Duhovniki so bili torej prav pod istimi ukazi, kakor vsi drugi ljudje. V Varšavi je bilo do l. 1864. za duhovnike neko izjemno določilo; a l. 1864; ukaže knez Čerkaskij, vodja oddelka za prosveto, da ne sme brez njegovega posebnega dovoljenja noben duhovnik Varšave niti zapustiti, niti v

mesto priti. Še predno je bil ukaz znan stražnikom, pride neki duhovnik iz Lublina v Varšavo. Stražniki so mu vrata mestna odprli. Toda ko je čez par dni hotel odpotovati, niso ga pustili, marveč je moral cel teden čakati v Varšavi, dokler mu knez ni dal dovoljenja za odhod. Vendar to stanje ni trajalo dolgo.

Ob času, ko je bilo obleganje najstrožje, veljale so za duhovstvo iste določbe, kakor za druge ljudi. Takrat je bilo dovoljeno takim, katerih dobro ime še ni bilo „omadeževano“, iti po popotni list v mesto k vojaškemu „šefu“, ne da bi se jim bilo treba v domačem kraju kaj oglasiti za to pot, da so le imeli pri sebi popotno knjižico. Takrat je bilo med drugim tudi določeno, da nihče ne sme ostati v kakem kraju dlje kakor 48 ur, ne da bi dal popotni list podpisati „šefu“. Zanimivo je, kako je višji policijski nadzornik razdelil tiste ljudi, ki bi se zoper te ukaze pregrešili. Del jih je v tri oddelke:

I. Delavci.

II. Malomeščani, branjeveci (židje), duhovniki itd.

III. Veliki posestniki in v obče taki, ki imajo čez 2000 rubljev dohodkov na leto. Vsakemu oddelku je bila odmerjena gotova globa.

(Dalje sledi.)

servativcev in 6 liberalcev, koroška mesta izvolila so 4 liberalce in 1 nemškega nacionalca. Kmetičke občine na Tirolskem izvolile so 5 nemških in 2 italijanska konservativca. — Dosedaj je vsem znan izid 273 volitev. Voljenih je 88 nemških liberalcev, 5 članov Coroninijevega kluba, 6 pristašev srednje stranke veleposestva, 18 konservativnih veleposestnikov, 26 nemških konservativcev, 2 Lienbacherjevca, 3 konservativni Italijani, 31 Mladočehov, 10 Staročehov, 4 „divji“ Čehi, 37 Poljakov, 8 Rusinov, 15 protisemitov, 8 nemških nacionalcev, 13 Slovencev, 5 Rumunov. Nemški liberalci so zgubili 9 mandatov, 6 pa pridobili, torej so na slabšem za tri mandate. — Solnograško veleposestvo izvolilo je za svojega poslanca Lienbacherjevega pristaša Jurija Schieberja. V Kolomei v Galiciji, kjer je zmagal rabinec Bloch proti grofu Starzenskemu, bili so pri volitvah veliki neredi. Jednega volilca so zaklali in več oken pobili. Trgovci morali so zapreti prodajalnice.

Ožje volitve na Dunaji, ki so se v soboto vršile, izpale so ugodno za združene kristijane. Protisemit Hauck dobil je v volilnem okraju Wieden-Favoriten 2972 glasov, liberalce Matscheko pa 2777 glasov; v volilnem okraju Margarethen dobil je protisemit dr. Karol Lueger 2159, Herman Gerhardus pa 1524 glasov. Najslavnejša je pa zmaga združenih kristijanov v Hernalsu, kjer je dobil knez Alojzij Liechtenstein 4320, njegov protikandidat dr. Kronawetter pa samo 3179 glasov. Liechtenstein ima torej 1141 glasov večine. Samo v alsergrundskem volilnem okraju propal je protisemit in je voljen demokrat Wrabetz z neznatno večino. Dunaj bode zastopalo v državnem zboru 7 liberalcev in 7 združenih kristijanov. Volilna agitacija bila je silna; židovska stranka je, videč, da se bori za obstanek svoj, napela vse sile in tudi ne varčevala z denarjem. Obe stranki spravili ste mnogo novih volilcev na volišče. Zmaga združenih kristijanov nam jasno kaže, da so na Dunaji liberalci izgubili že vse zaupanje; ko bi kapital tako močno ne pritiskal, niti v jednom okraju bi ne zmagali semitje. Pred dvajsetimi leti bi nikdo ne bil verjel, da je tak prevrat na Dunaji mogoč. Tedaj je prestolnica ob Donavi bila nepremagljiva trdjava židovskega liberalizma. Sedaj se je pa prebivalstvo streznilo in se ne dá več slepiti z lepimi frazami, ko vidi, da liberalcem narodno blagostanje ni bilo več mari, temveč so skrbeli le za židovske kapitaliste. Zmaga protisemitov na Dunaji bode pa tudi močno vplivala na druge pokrajine in stranke. Nemškonacionalci se sedaj ne bodo upali v državnem zboru hoditi z liberalci, ko vidijo, da še na Dunaji prebivalstvo več za nje ne mara.

Vuanje države.

Kralj Milan pripeljal se je v Belgrad k obletnici proglašenja Srbije za kraljestvo. Porabiti je hotel priložnost, da se vdeležiti kot najstarejši general na čelu častnikov vsprejema v kraljevem konaku in kralju čestita kot prvi podložnik. Na kolidvoru vsprejeli so kralja Milana kralj Aleksander, regenti, ministri z ministerskim predsednikom na čelu.

Milan in Garašanin. Kralj Milan pisal je Garašaninu pismo, v katerem mu mnogo ne baš lepih stvari očita. Mej drugim se omenja v pismu, da je pod Garašaninovo vladjo Helena Marković v stolni cerkvi streljala na kralja Milana in da sta pozneje v ječi bili Marković in njena sokrivka umorjeni. Kralj pozivlje Garašanina, da to stvar bolj pojasni. — Iz tega pisma dá se nekako posneti, da je omenjeni ženski dal Garašanin umoriti, ker se je bal, da pride na dan njegova skrivnjava.

Novo rumunsko ministerstvo je prej dobilo nezaupnico, nego se je pričakovalo. Ko je zbornica se predstavilo in razvilo svoj program, v katerem mej drugim tudi zagotavlja, da hoče nadaljevati dosedanje vnajo politiko, vnela se je v zbornici huda debata in konečno se je izrekla novi vladi nezaupnica s 77 proti 69 glasom. Sedem poslancev ni glasovalo. Sedaj drugega ne kaže, da se razpusti zbornica. Pri novih volitvah vlada pač utegne dobiti večino, če tudi ne posebno velike, ker bodo proti konservativni vladi z vsemi silami delali junisti in liberalci.

Alzacija in Lotaringija. Zaradi neljubih dogodkov v Parizu, ko je bila ondu cesarica Friderik, so se naredbe zastran potnih listov v Alzaciji in Lotaringiji zopet poostrele. To pa škoduje v prvi vrsti najbolj omenjenima deželama. Deželni odbor je torej sklenil adresso na cesarja, v kateri prosi, da bi se poostrenje preklicalo. V adresi se zagotavlja, da bode prebivalstvo omenjenih dežel vedno se držalo postav in odločno zavračalo vsako agitacijo tujih, nepoklicanih življenj. To adresso izročil cesarju predsednik deželnemu odboru in dva odbornika. Nemški listi tej adresi pripisujejo veliko važnost, kajti iz nje sklepajo, da se Alzacijanci ne bodo dali več begati z nobeno tujo agitacijo ter se hočejo zadovoljiti z nemško vlado. Nam se pač dozdeva taka sodba pretirana, kajti nikakor nismo preverjeni, da bi deželni odbor izražal pravo mnenje prebivalstva.

Bismarck. Zaupniki narodno-liberalne stranke hočejo nekda kandidovati kneza Bismarcka v 19. državnozbornem volilnem okraju. Bivši kancelar pa najbrž tega mandata ne bode sprejel, kajti on ni

pravi mož za parlament. Naravnost proti vladi bi ne mogel delati, Caprivija podpirati bi pa tudi ne maral. On rajši bolj na skrivnem ruje proti vladi. Ker on ni baš posebno uljuden, bi jako težko zbral močno stranko okrog sebe. Mameluki so že tako na vladni strani, drugi poslanci bi pa najbrž ne marali brezpogojno klanjati se Bismarckovi volji. Jedenkrat so že ponujali Bismarcku mandat, pa ga ni sprejel; tudi sedaj ga bode najbrž odklonil. Ko bi bil rad v parlamentu, prišel bi gotovo k sejami pruske gospodske zbornice, katere član je, in v njej povedal mnenje svoje.

Izvirni dopisi.

Iz mengiške okolice, 2. marca. Komaj so se Mengšanje ubranili železnice, katera bi morala po človeški pameti biti izpeljana iz Ljubljane skozi Trčič mimo Mengša v Kamnik, ne pa po velikem 1½ kilometra dolgem ovinku skozi Domžale-Jarše. Postaja v Jaršah je pač ironično imenovana Mengiš-Jarše, da bi se kdo pri temu klicu spominjal Mengša.

In že se Mengšanom druga dobrota po sl. županstvu vsiljuje. Kolika dobrota je dobra voda za vsak kraj, to spozna vsakdo, in previdni srenjski zastopi si veliko prizadevajo, da bi svoje kraje z dobro vodo preskrbeli, kakor Kamnik, Ljubljana in drugod, — celo posamezni se ne ustrašijo velikih stroškov.

Skozi Mengiš teče potok Pšata, kateri je ob suši tako majhen, da morajo mlinarji vodo dolgo nabirati, da na dan kakega pol mernika žita zmelejo.

Ob času suše pa tudi po Mengšu vsi vodnjaki posahnejo, in tedaj so primorani vsi vodo rabiti za ljudi, živino in pranje iz Pšate, katera ima neprijeten duh.

In kaj se zgodi?

Mlad gospodar pivarne, — saj mengiško pivo je daleč okrog na dobrem glasu, — ima veliko nadlego z nesnago, katera izvira od pranja vsakovrstne posode, kotlov in raznih nerabljivih odpadkov, in se steka v velik in dolg sod, katerega izpraznenje pogosto veliko dela provzročuje.

Da bi se te nadležnosti znebil, zatekel se je mladi gospodar k slav. občinskemu predstojništvu s prošnjo, da bi smel graditi kanal, po katerem bi se stekala sredi Mengša ta nesnaga z drugo vodo pri skladišču za gasilno orodje v Pšato.

In to prošnjo so mengiški občinski očetje uslišali. In ob suši bodo zdaj morali to vodo rabiti ljudje deloma iz Vel. in Mal. Mengša, s Pristave, Loke itd.

Ker so previdni začeli to zastopnikom tržne srenje očitati, začeli so teh trije kar vodnjake kopati, — in vendar bodo tudi ti morali ob suši z drugimi vred okuženo Pšato rabiti, ali pa pol ure oddaljen studenec dovažati, ali celo nositi, kakor leta 1834.

Iz pivarne bodo pa ob suši nekoliko višje vodo v sode natakali noč in dan in domov vozili, kakor tudi nekateri drugi.

Ali ni to krivica? Ali pač smejo srenjski možje vodo in zrak kužiti in boleznijo tako pospeševati?

Kaj porekó k temu višje oblasti?

Resnicoljub.

Z Vrhniko, 6. marca. (Kdo laže?) „Narod“ je imel dne 5. t. m. notico, da je tukajšnji kapelan brzojavno lagal. Poglejmo! a) Telegram pravi: volilcev prišlo komaj desetina. „Narod“ pa: da se ga je vdeležilo le desetina vseh volilcev (torej 12). — Kdor vé, da pojma „deset“ ali „desetina“ slovnično nista enaka, trdil tudi ne bode, da sem jaz pisal 12. „Deset“ je določeno število, „desetina“ pa je bolj splošen pojem in zaznamuje okroglo število. To je tudi poročevalec vedel, da ne more natanko prešteti, ker je bilo mej volilci ravno toliko, ako še ne več, nevolilcev in torej ni mogel matematično določiti števila, pač pa pa približno, kar se je v zlasti takrat pokazalo, ko je prišlo na glasovanje in je poročevalec vkljub svoji pozornosti mogel naštet le 9, reci devet rok v zraku. Zato ni zapisal „deset“, tudi ne same „desetine“, ampak komaj „desetina“. „Narodu“ tudi ne rabi besedica „komaj“, ampak „le“, ki je spet bolj določilnega pomena, kakor približni „komaj“. Tudi ko bi Vi hoteli sklepati tako, kakor „Narod“ (namreč kolikor se jih je podpisalo, toliko jih je bilo navzočih), ne bi bilo Bog vé kake razlike. A ta sklep je napačen, kar bodem dokazal v tretji točki.

b) „Narod“ piše: V dopisu svojem govori le še o desetih volilcih, a dopis glasi se: Izmejk katerih je bilo volilcev le nekaj nad deset. „Deset“ in „nad deset“ vendar ni taisto pri nas. Dopisnik je torej trdil taisto, kar je povedal telegram, samo z določnejšimi besedami. Torej ne bi smel „Narod“ reči, „le še“, ampak „že“.

c) „Narod“ piše: da so izjavo podpisali le štirje volilci. Pri tem še vedno ostanem, drugače ko bi moral lagati, kar bi „Narod“ tako rad videl. Le to bi pristavil lahko po volitvah, da še izmejk tiste četvorice ni imel eden pravice podpisati se, ker ni bil volilec (radi nedostatka starosti), kar se je pri volitvi pokazalo. A kako to? Saj je pri centralnem volilnem odboru pola, na kateri je podpisanih 22 volilcev! Toda „Narodov“ poročevalec bi moral povedati vredništvu, da je ostalih 18 volilcev podpisalo ali podpisati dalo pozneje, po tistem žalostnem shodu, in k tem osemnajstim bi bili lahko brez vse skrbi podpisali še ostalih 8 volilcev, ki so jih vjeli za dr. Majarona. V čitalniški dvorani, kjer je bil shod in pritisek, podpisalo se jih je le čvetero Tako je!

Zdaj pa bralec razsodi, ali je lagal kapelan, za katerega ima „Narod“ poročevalca, dasi ni podpisan niti pod telegramom, niti pod notico, niti pod dopisom. Kako veselje ima res „Narod“ nad kapelani! Kar zapiše ga, pa je, bodisi Peter ali Pavel, češ: če ni za-te, pa se oglasi! Vidi se mu, da ima pri osebah več sreče nego pri stvaréh, kakor njegov žlahtnik „Brus“.

Zdaj pa pogledjmo gospoda župana telegram! Nad 40 volilcev vdeležilo se shoda, na katerem je bil dr. Majaron soglasno kandidatom proglašen. Živio naš kandidat dr. Majaron! Prva velika laž je: 40 volilcev, kar že bralec vé iz prejšnjega, in če mi „Narod“ našteje 22 volilcev, ki bi bili navzoči, darujem petak za družbo sv. Cirila in Metoda.

Druga velika laž je: soglasno kandidatom proglašen. Ko bi bilo to res, imel bi bil dr. Majaron vsaj teh 40 glasov, tako pa nam je izid volitve povedal, da je dobil dr. Majaron le 30 glasov, da ne navedemo še drugih dokazov.

No, „Živio“ pa mu je dano veljati, da ga lahko vpije, kolikor hoče in kadar hoče.

Zdaj pa bralec razsodi, ali je lagal župan, ki se je podpisal pod telegram, ali kapelan, ki ni podpisal nobenega telegrama v listih.

Mi smo dobro pomislili, kar smo poročali, zato nam ni treba ničesar preklicavati, in kar smo pisali, resnica je bila. Kdor pa méni, da ne, le oglási se! Premislili pa smo si dobro tudi radi tega, ker smo vedeli že naprej, kako bodo pazili nasprotniki na nas, in vémo tudi že naprej, kaj bode prinesel „Brus“ z Vrhniko v prihodnji številki. Toda prepričan sem, da to ne bode prav nič bolelo, kar bode „Brus“ pisal ali slikal. No, pa v drugem dopisu hočemo že obširneje pojasniti volilno gibanje na Vrhniko. Toliko pa rečemo že danes, da se 5. marec l. 1891. lahko zapiše z debelimi črkami v vrhniško kroniko. Poročevalec.

Iz kamniškega okraja, dne 6. februarija. Kako lepo in prijetno je pri volitvi, kjer so vsi volilci edini glede na poslanca. Tako, postavim, je bilo v Kamniku, kjer smo bili vsi za grofa Hohenwarta. Vse je bilo veselo, vsi se prijazno med seboj pomenkovali, duhovniki in neduhovniki, kmeti in gospodski. Ni bilo slišati žal besede. V komisiji so bili trije duhovniki in štirje drugi gospodje, kateri so izvolili za predsednika moravškega g. dekana. Tudi okrajni glavar se nam je s svojimi prijaznim in nepristranskim vedenjem vsem prikupil.

Gospodu Povšetu pa iz srca častitamo, da je bil s tako večino izvoljen na Dolenjskem.

Ihanskemu g. župniku se zdravje stalno povrača in upati smemo, da kmalu dobro okreva.

Kam se je zgubila tista ogromna večina po gorenjskih in notranjskih mestih in trgih, ki se je pred volitvami zagotavljala dr. Majaronu? Veselo smo pozdravili izvolitev Ant. pl. Globočnika, katerega naj Bog živi še mnogo let.

S Koroškega, 6. marca. (Izid volitev.) Brzojav Vam je že poročal o nesrečnem izidu volitev v kmetijskih občinah koroških. Slovenci propadli zopet, — a padli smo v težki borbi častno. Ostati bodemo morali zopet skozi dolgih šest let brez svojega poslance, ki bi nas na Dunaji zagovarjal in vladi več-

krat klical v spomin osnovne postave, zlasti pa oni paragraf, ki po mnenju naših nasprotnikov nima veljave za nas koroške Slovence. Res „liberalna“ (!?) volilna geometrija pridobila je Nemcem in nemškutarjem zmago, ter povzročila, da cela tretjina prebivalcev Korotana ostane brez svojega zastopnika. Zares, to je „liberalno“ (!?) po géslu: „Suum cuique — nego!“ Ravno tako „liberalno“ in „naprednjaško“ je tudi izzivanje in nesramno zasmehovanje manjšine in priča nemške kulture!

Pozná se, da „liberalna gospóda“ zajema svojo dušno hrano in omiko iz umazanih židovskih listov.

Pa težko in le z nečuvnim pritiskom na volilce pridobili so si nemškutarji zmago, nad katero se radujejo kakor neporeden otrok, ki namesto tepenja od očeta dóbi hvalo. — Le sedem glasov manjkalo je slovensko-katoliški stranki. Dobil je namreč Kiršner 121, Muri pa 108 glasov. Glasovalo je v Celovcu 95 volilcev za Kiršnerja, 22 za Murija; v Velikovu pa 86 za Murija, 26 za Kiršnerja.

Da smo Slovenci propadli, povzročil je nesrečni izid prvotnih volitev v Grebinju in Šentpetru, kjer je slovenska stranka izgubila 18 glasov. Iz „rajha“ došli graščak, strasten pristaš „bauernbunda“, baron Helldorf, uporabil je vso moč in ves svoj vpliv, da je prodrl s svojimi pristaši. Propadli so Slovenci, ker je našim možém manjkalo voditelja, ki bi jih bil združil, — in zбоk velike nebriznosti nekaterih tamošnjih gg. duhovnikov, ki se vkljub pastirskemu listu škofov za volitve niti zmenili niso. Žalostno!

Prečast. gosp. Val. Karpf pa, župnik v Klostru (Grebinju) in vnet rodoljub, ki je pri zadnjih deželnozborskih volitvah mnogo pripomogel k zmagi naše stranke, umrl je dné 19. februarja po dolgem bolehanju.

S to volitvijo pokazal je pa tudi koroški nemškutarsko-liberalni „bauernbund“, da mu ni veliko mar, da bi poboljšal žalostno stanje kmetškega stanú, ampak da mu je le do tega, da bi razširjal nemško-liberalne nazore in novošegno brezverstvo med ljudstvom.

Kiršner, vrednik in tajnik „bauernbunda“, slovenski izdajica, ki v svoji domači občini nima nobenega zaupanja, je glavni zagovornik teh liberalnih idej! Po „Bauern(?) - Zeitung“-i, ki z vsemi, tudi najpodležimi sredstvi pobija katoliške nauke, in kadar le mogoče, katoliško duhovščino ometava z blatom, trosi on krive nauke brezvernega liberalizma med ljudstvo. V njegovem programu, kateri kar mrgoli raznih neslanostij, ki jasno pričajo, da Kiršner nikakor ni sposoben za državno poslanstvo, kaže se hudega nasprotnika verske šole in slovenskega naroda, ter obeta svojim volilcem razne mogoče in nemogoče reči, na katere bodo pa volilci dolgo morali čakati. Kakšnega mišljenja je novi poslanec, pokazal je že lani pri slavnosti cesarja Jožefa II., pišoč: „Cesar Jožef je res umrl, pa njegov duh živi neprej; a zdaj je tudi ta vjet, kajti težka rimska roka leži na njem; upati je, da bo kmetški stan te verige jedenkrat zlomil!“

In tak poslanec naj zastopa volilni okraj, v katerem biva poleg 30.000 liberalnih Nemcev in nemškutarjev 70.000 katoliških Slovencev! To je jednako-pravnost ter pravica, — kaj ne?

V okraji Borovlje-Beljak zmagal je dose-danji poslanec in zagrizeni nasprotnik Slovanov, K. Ghon, s 95 glasovi, proti M. Štihu, ki je dobil 45 glasov.

V okraji Šentvid-Volšberk zmagal je liberalec Fr. Prettner z 140 glasovi. Nemški konservativec Fr. Janiš dobil je 46 glasov.

V Špital-Šmohoru dobil je v ožji volitvi liberalni Nišlervicer 92, konservativec Peitler 50 glasov.

Tako bo ohranila Koroška slavo (?), da je „naj-liberalnejša“ (!?) deželica cele Avstrije tudi še prihodnjih šest let!

Iz Rima, 4. marcija. (Obletnica kronanja sv. očeta.) Solnčna Italija! . . . prazne besede to niso. Že dokaj dni sém čutimo v Rimu vso sladkost njihovega dejanskega pomena. Pomladno solnce razliva že radodarno svojo oživljajočo gorkoto in vzbuja povsod novo, blagodejno življenje.

A naj je blesteče solnce na nebu še toliko divno in bujno, toliko sladkih in nepopisno ganljivih občutkov v srcu vendar ne rodi, kakor ono solnce, katero je naš Izveličar postavil v središče krščanskega sveta, v starodavni Rim, da od tod razsvetljuje, ogreva, oživlja vesoljno sv. cerkev. To je prestol sv. očetov, na katerem sedaj slavno vlada Leon XIII. Včeraj je bila obletnica, ko je bil slovesno kronan

na prvem zemeljskem prestolu. Praznovalo se je izvanredno veličastno. Kajti čim huje in srditeje pluskajo ob skalo sv. Petra sovražni valovi, tem očitneje hočejo vsi verni otroci sv. očeta pokazati svojo bezmejno ljubezen do Njega. Kdor je le količkaj mogel, prizadeval si je z vso silo, da je za včera dobil vstopnico v vatikansko palačo. Že za rana bila je cesta od angeljskega mosta do trga sv. Petra natlačeno polna, da je promet večkrat čisto obtičal. Dolga vrsta krasnih kočij bilo je znamenje, da se posebno imenitnejši stanovci iz Rima slavnosti vdeležujejo. Vatikan sam lesketal je v prazničnem blišču. Od junaške švicarske straže, ki s svojo čarobno opravo vsem imponuje — pa gori do najvišjih dvornih dostojanstvenikov v Vatikanu je vse tekmovalo, pomenljivi dan sv. očeta slovesno povzdigniti. Velekrasne sobane okrog Sikstinske kapele bile so prenapolnjene mnogovrstnega, pač po vseh narodnostih in gotovo iz vseh delov sveta, zastopanega ljudstva. Vse je z nestrpljivo radovednostjo in hrepenenjem pričakovalo sv. očeta. Ob 1/2 11. prikaže se zlati križ i dolga vrsta škofov in kardinalov pomika se v procesiji, ki po svoji lepoti in nekaki veličastni, tajni svetosti gledalca čudno omami, v Sikstinsko kapelo. Za njimi pa . . . neprimerljiv pogled! — nesejo sv. očeta na visokem prestolu. Iz nebrojnih grl zagromi od vseh strani tisočeri „Eviva!“ in razlega se mogočno po sobanah. Sv. očetu je bilo poznati, da jih to znamenje vroče ljubezni globoko gane. Dvignejo roko in blagoslovljajo, a „Eviva“ doni vedno močnejše od vseh strani. Ko so že blizu Sikstinske kapele, zaori jim zopet od zadej „Eviva!“ To jih toliko prevzame, da se na prestolu nekoliko obrnejo in nazaj ozrejo ter desnico visoko k blagoslovu dvignejo. To je bil najlepši prizor. Nepopisen! Neštete množice umolknejo, solze se zablesté v vsakem očesu — in komaj mine trenotek — čuje se tisti skrivnosten jok, lahkotno ihtenje, ki je najboljši svedok srčnih občutkov . . .

V Sikstinski kapeli je bila potem sv. maša, katero je čaroval kard. Melchers, prvi, katerega so Leon XIII. kardinalom imenovali. Po sv. maši so, kakor je to ta dan običajno, vsi kardinali poljubili sv. očetu roko in s tem pač pokazali popolno udanost in najgorkejšo ljubezen, katero čutijo sami in celi katoliški svet do poglavarja sv. cerkve.

Iz Prage, dné 3. marca. (Po državno-zborskih volitvah v kmetških okrajih na Češkem. — Fr. Skopalik +.) Izmed staročeških kandidatov ni bil ni jeden izvoljen, to je izid volitev dné 2. marca. Pričel sem dopis pod vtisom včerašnjega dné in priznati moram, da je ta vtis nepopisen. Vsakdo se je nadejal za Staročehe nepovoljnega vspeha, da bi pa mogel biti tak „Nar. Listy“ trdé celó, da 80 odstotkov vseh volilcev — tega se ni nihče nadejal. To ni več poraz, to je politično — klanje! Faktum je in ostane, da je ves kmetški ljud češki na mah prestopil v mladočeški tabor.

Prazni so vsi izgovori staročeških listov o brezmejni, strastni in ljuti agitaciji. To še ne pojasnjuje izida včerašnjih volitev. Istina je, da „mladočeški jezik“ dokaže mnogo, in da umeje, če treba, kakor tu pravi prislovica: „Iz jalove krave privpiti teleta“, toda taci čudes, kakoršna so se dogajala včeraj na Češkem, da so bili voljeni z ogromno večino mladočeški poslanci, ne zmorejo i Mladočehi samo s svojo lastno močjo. Vzrok tiči globlje, in sicer sta celó dva, koja sta povzročila poraz Staročehev, oziroma vlade, prvi se imenuje: agrarno socijalni, drugi pa politični ali spravni (punktacijski), — a zadnji je povsem postranski.

Neznosna bremena težé češki kmetški in obrtnijski ljud. Kmetje skoro beže s posestev ali pa gledajo, da se jih znebé. Kedor ne pozna češkega kmetstva, ta ni pojma nema o gospodarski bédi in nadlogi češkega kmeta. Kako velika je ta bēda, dokazuje najbolj navdušenost, s kojoj je vsprejelo češko kmetstvo agrarni mladočeški program.

Ta agrarni program so bile tiste limanice, na koje se je vsedla večina čeških kmetov. In skoro v jednakem bēdnem položaji nahaja se mali obrtnik. Staročeška glasila naj še tako prigovarjajo ljudstvu, da je vse to, kar obetajo Mladočehi, povsem „švindl“, ljud jim vendar verjame in jim bode i nadalje verjel, dokler se bodo pečali z agrarnim in obrtno-socijalnim programom, in da bodo tako postopali, poučuje njih agitacijska taktika. Na Češkem je danes mogoča samo ista stranka, ki se bode na vse kriplje potezala za ta

program. Tu ne pomagajo nobene prošnje, ni pretenja, v obče ni jedno izmed dosedanjih sredstev.

Ko je vlani mestu agrarno-socijalnega programa vlada prišla s punktacijami, tu se je češki ljud čutil bolešno prevaranega, kajti hotel je reči: „Mi trkamo na vladine duri, kakor slove v sv. evangelji: Prijatelj, daj mi kruha, mi pri naših obrtih ginemo!“ In vlada mu je podala — punktacije! Tu tiči vzrok nepopisnega poraza Staročehev, prav za pravo vlade. Velikansko bēdo češkega kmeta, a tudi obrtnika najjasneje opisuje izid ljudskega štetja.

Nedavno so nemški listi z velikim veseljem podarjali, da je v zadnjem desetletji kmetsko prebivalstvo v nemških okrajih se pomnožilo za 8 1/2 odstotkov, češko samo za 5 odstotkov. Na Češkem pa vsak vrabec na strehi vé, da je narobe resnica. Zakaj torej narašča prebivalstvo med Nemci, in zlasti po severnem Češkem?

Odgovor je kaj lahek: ker se ljudstvo iz južne Češke v celih tolpah seli na sever in v — Ameriko. Radi tega se tudi Nemci potezajo tako strastno za svoje zatvorjeno ozemlje. Od Teplie, Dubcova, Liberec itd. se drug ne izseljuje na Taborsko ali Piseško, nego kak žid. Nemci se trudijo na vse kriplje, da vsako češko dušo, ki pade med Nemce, zató v svojem ozemlju. Torej se za dunajske punktacije ne more nobeden ogrevati.

Češki ljud za včerašnje postopanje ne more nobeden nazivljati, da je zapeljan, temveč: nepopisno obupan! Afflicto non detur afflictatio! — Obupanega ne stori še bolj obupanega! — slóve latinski rek. Kedor bi hotel češko ljudstvo pokoriti s škorpionji, — pritira ga na polje — socijalno-radikalno, — in to si bode vlada dobro premislila. Nepopisno škodo je pa pri volitvah trpel i vinograd Gospodov!

Za parlamentarno mizo na Dunaji ostalo bode mesto, kjer so posedovali Staročehi, prazno. Vsi bodo pa pogrešali poštenega, nesebičnega staročeškega voditelja, g. dr. Riegra, ki je danes odpotoval s soprogo svojo na Laško. Kedo je zakrivil njegov padeč? Duh njegov se bode često prikazoval grofu Taaffeju. Tacega plačila vzorni rodoljub za svoje zvesto službovanje gotovo ni zaslužil.

Ko bi se ponovil pri mestnih volitvah včerašnji prizor, za mnogo let bodo požgani mostovi med narodom in dosedanjimi zavezniki. Dovršenje mladočeške zmage bi pomenjalo osamljenje doma in na Dunaji. Narodna ideja na Češkem, kojoj je negoval šetsmilijonski narod od početka svojega preporoda s tako navdušenostjo, potaplja se v nerodoljubnih zmešnjavah!

Med to volilno razburjenost se pa javlja tožua vest s sesterske Morave, da je v Holešovem naglo prominol bivši državni poslanec g. Fr. Skopalik, zadet od kapi v volilni dvorani. Padel je torej na bojišči jeden najbolj zaslužnih mož na Moravskem in najstarši (79 let) parlamentarni bojevnik. Kakor je moravske Čehe pretresla ta vest, tako je i v Pragi napolnila vsacega rodoljuba z žalostjo. Skopalik ni bil samo vzor pravega rodoljuba, temveč in velezaslužni buditelj in narodni delavec na Moravskem. Idejal njegov bil je ohranjenje kmetške zemlje. Leta 1861 bil je voljen v moravski deželni zbor, l. 1879 pa v državni zbor. Pokojnik se je odlikoval s plemenitim značajem, čislali in radi so ga imeli povsodi. Skopalik nikjer ni zabil svojega kmetškega stanú; na Dunaji v parlamentu in na dvornih plesih je nosil vedno hanaško svojo narodno nošo, v državnem zboru je pa govoril vedno — češki! Za svoje zasluge bil je odlikovan z zlatim križcem in viteškim križem papeževega reda sv. Silvestra. Naj mirno počiva!

Dnevne novice.

(Konfiskacija) Zadnja številka našega lista je bila po § 65. lit. b. tiskovnega zakona zaplenjena zaradi dopisa „S Pohorja“.

(Prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski) odpeljal se je včeraj na Dunaj k škofovskim posvetovanjem.

(G. Karol grof Hohenwart.) kateri se je pripeljal k državnozborskim volitvam velikega posestva, ogledal si je v petek popoldne naš deželni muzej in bil presenečen o bogatosti raznih zbirk, posebno iz prazgodovinske dobe. Pri sliki Fr. grofa Hohenwarta, kateri je deželi bil podaril svojo lepo zbirko školjk in drugih stvari in ki je bil brat njegovega očeta, stal je dlje časa in priznal, da je jako dobro zadet. Slikal jo je Langus.

Dr. Fran vitez Miklošič †.

V soboto dné 7. t. m. ob 1/4 9. uro zjutraj je umrl na Dunaji slavní naš rojak gospod dr. Fran vitez Miklošič, tajni cesarjev svetovalec, bivši rektor in profesor slovanskih jezikov na dunajskem vseučilišču, član ces. akademije věd na Dunaju, akademij v Parizu, Berlinu, Pragi, Budimpešti, Monakovem, Peterburgu, Krakovu, Kodanju, Bukrešu, Zagrebu, Belgradu, Rimu in mnogih drugih učenih društev, odlikovan z raznimi redovi, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 78. letu svoje starosti. Bolehal je od lanske jeseni, nevarno zbolel pred jednim tednom. Pogreb je bil danes popoldne ob 2. uri. „Slovenska Matica“ je položila venec na njegovo krsto. Rodil se je 20. nov. 1813 v Radomerščaku pri Ljutomeru, kjer se je učil v ljudskih šolah, v I. in II. latinskem razredu v Varaždinu, potem v III.—VI. v Mariboru, pozneje v Gradcu, kjer je l. 1837 postal doktor modroslovja, l. 1840. pa na Dunaji doktor pravoslovja. Na Kopitarjevo prigovarjanje je vstopil v pridvorno knjižnico, bavil se z jezikoslovjem, osobito slovanskim ter bil skriptor od 1844. do 1862. leta. L. 1848 je postal na dunajskem vseučilišču začasni, l. 1850 stalni profesor staroslovenščine, akademik in dekan, pozneje predsednik pri učiteljskih skušnjah za srednje šole itd. S sedemdesetim letom je stopil v pokoj, a čvrst na duhu in telesu je ostal vedno delaven na znanstvenem polju, na katerem slovi kot prvak v vědistaroslovenski. Član gospodske zbornice je v političnih vprašanjih glasoval z nemškimi nam nasprotniki. Slavnega pokojnika življenje in slovstveno delovanje so opisali g. J. Navratil v dr. J. Bleiweisa „Koledarčku“ leta 1854 (sliko v mladosti), g. Anton Trstenjak jako obširno povodom njegove sedemdesetletnice leta 1883 v letopisu „Slovenske Matice“ (sliko iz starosti) in prečast. gosp. kanonik J. Marn v „Jezičniku“ leta 1888. Miklošič je bil dika učenosti in prvi slovanski jezikoslovec sedanjosti, na katerega smo bili Slovenci ponosni. Naj v miru počiva!

(V kranjskem veleposestvu) sta bila v soboto izvoljena s 63 glasovi baron Schwegel in baron Taufferer, konservativna kandidata grof Margheri in graščak F. Staré sta dobila po 22 glasov. — Pač prevelika nebržnost konservativne, oziroma narodne stranke!

(Državni zbor) se snide, kakor se nam poroča z Dunaja, dne 7. ali 8. aprila.

(Iz Kranja) smo danes prejeli brzojav, da je namreč nesramna laž, kar piše sobotni „Narod“ o jednega kranjskih duhovnikov agitaciji po noči ob jednajsti uri od hiše do hiše. „Slov. Narod“ je v zadnjem času menda vzel patent na laži in obrekovanja.

(Na Kranjskem) umrie po desetletnem povprečnem računu 2933 od 1000 prebivalcev. Leta 1889 pa jih je umrlo 3153, torej za 220 „pro mlie“ več, in to zaradi osepnic, katere so silno hudo razsajale v tem letu. Od 100 mrličev je spadalo 1140 na osepnice, 1468 na tuberkulozo, katera bolz-n zlasti v Ljubljani vsako leto mnogo ljudij končava. Leta 1889 je od 1000 ljubljanskih prebivalcev umrlo 870 za tuberkulozo, po ostali deželi le 43, v Ljubljani pa je od 100 mrličev 224 za tuberkulozo umrlo.

(Vodnikov spomenik v Ljubljani) je še zmirom brez ograje. Nečastno je za ljubljansko mesto, čegar lastnina je spomenik, da mu tako dolgo ne preskrbi ograje ter dopušča, da se cele tolpe psov lové po stopnicah in jih onesnažijo. Lahko bi se pripetilo, da se poškoduje spodnji del spomenika. Ali ne bi hotel kateri mestnih odbornikov vprašati v javni seji, zakaj magistrat tako dolgo odklada postavljanje ograje, katero je bajé obečal g. Toennies dati brezplačno?

(Okrajni cestni odbor logaški) je volil za predsednika g. L. Šebenikarja na Rakeku, za namestnika g. Jos. Smoleja, župana dolnje-logaškega; cestni odbor v Ložu pa g. Obereignerja,

oskrbnika šneperške graščine, za načelnika, g. Jak. Turka, posestnika v Ravniku, za namestnika.

(Izpiti učiteljskega usposobljenja) za občne ljudske in meščanske šole pričeli se bodo na tukajšnjem c. kr. učiteljski pred izpraševalno komisijo dné 27 aprila in nastopne dni, in sicer za učiteljske kandidate in učiteljske kandidatnje.

(Ljudsko štetje) Koroška ima po najnovejšem štetju 356 729 prebivalcev. Leta 1880. jih je imela 348 730; letos tedaj 7999 več. Niso pa vštetí vojaki. Celovec ima 1141 prebivalcev več, kakor l. 1880. V vseh okrajih se je število prebivalcev povečalo, le v okrajih Velikovec (za 16) in Šmohor (za 28) se je znižalo.

(Izpred porotnega sodišča.) V petek se je morala zaradi detomora zagovarjati gospd. Julija Jurman, ki pa je bila oproščena. Obravnava je bila tajna. — Pri drugi obravnavi je bil obsojen na sedem let težke ječe že večkrat kaznovani tat A. Madera. — V soboto je sedel na zatožni klopi 28letni, večkrat kaznovani Peter Furlan iz Postojine. V noči od 14. na 15. dan novembra je vlomil v občinsko pisarno v Postojini, ukradel eno uro ter skušal iz blagajnice odnesti vrednostne papirje. Obsojen je bil na tri leta težke ječe, poostrene s postom.

(Umrl) je 6. t. m. na Kostanjevici pri Gorici č. P. Teofil Andrej Respet, O. S. F. Porodil se je v Cirknem dné 4. oktobra 1821 in bil posvečen kot sveteni duhovnik dné 11. sept. 1846. Služboval je na mnogih krajih v goriški škofiji in bil na posled mnogo let profesor pastirstva v goriškem centralnem semenišči. Dné 14. avgusta 1880 je vstopil v frančiškanski red, v katerem je opravljal službo magistra kostanjevskih klerikov. Bog daj pobožnemu in ponižnemu duhovniku večni mir!

(Umrl) je včeraj po dolgi bolezni v 80. letu svoje starosti g. Jurij Kobilica, meščan ljubljanski in oče g. župnika na Črnučah. Pogreb bo jutri v Črnučah ob 9. uri zjutraj. N. v m. p.!

(Umrla) je v Poljanah nad Loko dné 7. t. m. 70 let stara v obče spoštovana vdova Ana Šubica, mati pokojnih slavnih bratov slikarjev Janeza in Jurija Šubica. Blaga pokojnica morala je vzlasti na večer svojega življenja pretrpeti mnogo žalosti, ker jej je pred nedavnim časom, v kratkej dōbi pol drugega leta, neizprosna smrt pobrala dva nade polna sinova. Vendar, kakor težek je bil zá-njo ta udarec, prenašala ga je, udana v božjo voljo, srčno in s pravo krščansko potrpežljivostjo do zadnjega zdihljeja. Blag jej spomin! N. v m. p.!

(Iz radovljiskega okraja) 6. marčija. Z velikim zadovoljstvom prejeli smo veselo poročilo, da je bil izvoljen v gorenjskih mestih in trgih g. pl. Globočnik, kandidat konservativne stranke. Mi sicer nismo nikoli mislili, da bi mogel prodreti dr. Majaron, a po tolikih lažnjivih poročilih „Naroda“ bali smo se za marsikatega omahljivega volilca. — Tudi ta strah je bil prazen! Mesta in trgi so glasno pokazali — in to beležimo s povdarkom — da so volili na podlagi strogo katoliški. Radikalna gospōda tako rada povdarja, da je „Narod“ glasilo slovenske inteligence — no sedaj bo pač menda spoznala, da so za nje program pri nas popolno neugodna tla. — Kakor je zadnje dni pisal „Narod“, mora se res že vsakemu gabití. Poznamo moža, pristnega „Narodovca“, ki je z gnevom vrgel list na stran. Sicer pa ta list kaže časi prav mačjo нрав — laska se na vse strani. Preč. g. dekana kranjskega je do neba povzdignil v uvodnem članku, par dni za tem je bil krivi prerok. Da pa je hvalil č. duhovščino v Trnovem na Notranjskem, ki se volitve ni vdeležila, a zajedno dal breo drugim kranjskim duhovnikom, zabeležimo i mi ta faktum — z največjim pomilovanjem. Tako je prav; naj se zjasni. — Letošnje volitve so položaj precej pojasnile pri nas in rečemo naravnost, za nas prav ugodno. Nismo tako agitovali — ker se nam to podlo zdi — kakor nasprotna stranka, a že zdaj je naš verni narod — in to sam — na ves glas pokazal svoj odločno katoliški značaj. Po teh premisah smem s prepričanjem trditi, da zmagamo pri bodočih volitvah po vsej črti. Toda na lastnih nogah in nič se ne ozirati ne na levo in ne na desno. Katoličan mi je ime, pišem se pa za Slovence. —

(V Kajiri) dné 27. februvarija, kakšen razloček med mrzlim februvarijem v Ljubljani in milo-pomladanskim podnebjem, ki te pozdravlja tu v Kajiri. Danes je nekoliko dež silil, a ni bilo nič več, nego nekaj kapljic. Tujcev je vse polno v mestu: tu se vozijo bogataši v krasnih kočijah, tam jezdarijo na

potrpežljivih oslih. Videl sem danes tudi turško, ali bolje, mohamedansko procesijo. Ljudij ni bilo ravno veliko, a toliko več kriča. In turška muzika! Kaj takega nisem še slišal svoj živ dan. Vihrale so pa zastave in razvneti moslimi so vpjōč skoro divjali sēmtertja in mahali z rokami. Bilo je bajé to zaradi nekega mohamedanskega „svetnika“, katerega so danes praznovali. Kdor opazuje zunanje lice Aleksandrije in Kajire, vidi, da imajo Angleži skoro več kakor varstvo dežele v rokah. Pa so tudi res postavni ti angleški vojaki! Sicer pa v politiki sedaj še ne vēm mnogo. Morebiti zvēm več prihodnje dni. Ko to pišem, igra spodaj v veliki dvorani v hōtelu, v katerem bivam, češka (Bohemien) kapela. Torej treba isto malo poslušati. Prihodnjič kaj več. Zdravi! F. L.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v torek, 10. dan marca 1891, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. — 1. Oznanila predsedstva. 2. Pravnega odseka poročilo o gospoda Martina Terpotca ponudbi gledé ceste pri njegovi hiši. 3. Finančnega odseka poročilo ob inštalaciji vodovoda v novi mestni vojašnici. 4. Šolskega odseka poročilo a) o računih mestnih ljudskih šol gledé dotacij za šolsko leto 1889/90; b) o tiskarskem računu gledé letnega poročila pro 1889/90. 5. Vodovodnega ravnateljstva poročilo a) ob izvrševanju navrtalnih del 1891. leta; b) ob uredbi mestnega vodovodnega urada; c) o nameščenji vodovodnega montérja; d) o dopolnitvi vodovodne čevne mreže; e) o navodilu za vodovodno knjigovodstvo; f) o naročbi rezervnega stroja za sesalno postajo v Klečah. 6. Občinskega svetovaleca Antona Kleina samostalni predlog o redu za skladišča drv.

(S Šenturške gore) 6. marca. Ko doli na polju debela snežena odeja še pokriva zemljo, razcvetajo se na naši gori te-le rastline: Črni teloh ali kurice (Helleborus altifolius-Hayne), zeleni teloh ali kurice H. viridis), brezstebelni jeglič (Primula acaulis), nūnke (Crocus vernus), jeternik (Anemone hepatica), dišeča vijolica (Viola odorata), solzno zelce ali vrančnik (Chrysosplenium alternifolium), pljučnica (Pulmonaria officinalis), rigelc ali mala marjetica (Bellis perennis). Iva (Salix carea) je tudi že postavila mačice po vitkih šbīcāh, ki se bodo kmalu razcvetale.

(Premeščen) je č. g. Ivan Šega, kapelan v Vodica, za kurata c. kr. ženske kaznilnice v Begunje.

(„Soča“), ki je kot slovenski tednik izhajala 21. leto v Gorici, bode začasno nehala izhajati, kakor čitamo v zadnji 10. številki.

(Slovensko uradovanje.) Občina Rečica na Štajerskem se je pritožila pri pravosodnem ministerstvu proti ukazu namestništva v Gradcu, da mora od okrajnega sodišča prejemati nemške dopise.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) podružnico na Vranskem je 9. januvarija t. l. dovolilo štajersko c. kr. namestništvo. — Ko javljamo to veselo vest razvijajočega se Slovenstva, priporočamo ob jednem imenovano svojo najmlajšo nađebujno hčerko slovenski blagohotnosti.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je darovala sl. posojilnica v Slatini iz svoje letne dividende tudi naši družbi 15 gld. — Ko beležimo z istinito zahvalo ta domoljubni čin, usojamo si ná-se opozarjati še onih naših mož pri denarnih zavodih, ki so navajeni posedati za bogatejšimi mizami, kot pa si jo more pogrniti izgledno dobrotnorna posojilnica v Slatini.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) doposlala je nje goriška ženska podružnica obično letno poročilo pišoč v uvodu takó-le: „Goriške Slovenke smo lahko ponosne na svojo podružnico in nje razvitek . . . Rastoče število družbenic kaže, da se za podružnico vnemajo dan za dnem nova srea . . . Malenkostna svotica, katero izdá posamična letnica, pa je naložena na visoke obresti v prid mladine, katera bi se brez pomoči odtujila materinščini ter zapadla italijanstvu. Taki izneverjenci, kateri se že v mladosti navzamejo zaničevanja do slovenščine, in v čijih srecih je že zgodaj zatrt slednji blagi čut, taki so v poznih letih najhujši sovražniki Slovencev.“ Zatorej menijo trudoljubive Slovenke ob Soči, da je njihov trud, ki so ga imele pridobivajoč svoji podružnici novih možij, obilo povrnen v sami tej zavesti, da so delale za sveto stvar, ter v nađeji, da se iz onih malih, po družbi sv. Cirila in Metoda podpiranih

otročičev „razvijó čvrsti sinovi in hčere, zvesti majki Slavi ter mogočni Avstriji!“ — Kar se tiče požrtvovalnega delovanja napominane goriške podružnice sv. Cirila in Metoda, povzamemo iz poročila med drugim še to, da se je pri „Božičnici“ otroških vrtecev v Pevmi in Podgori deloma od prebitka pri „Veliki Besedi“, prirejani dne 9. novembra 1890. v korist omenjenim vrtecem, deloma s pomočjo blagodušnih darovateljev razdelilo med otroke: 50 kosov obleke za dečke in deklice, 58 predpasnikov, 9 spodnjih kril, 10 kap in klobukov, 54 žepnih rutic, 11 volnenih rut, 27 dvojice zapestnic, 18 dvojice rokavic, 60 dvojice nogavic, 34 dvojice čevljev — vkupaj 331 kosov. Bistveni del poročila završujejo besede: „Skrbimo torej za otročiče v naših, z velikim trudom ustanovljenih zabaviščih, vrteih in šolah, kjer se otroci v svojem jeziku na katoliški podlagi izobrazujejo ter tako ohranijo našem narodu. — Dal Bog, da bi ves trud posameznikov obrodil stoteri sad v prid milemu našem narodu! Bog pomozil!“ — Kličoč takisto postavljamo mi vrle goriške Slovenke našem ostalemu ženskemu slovenskemu svetu v izgled in posnemo!

(Klub amaterjev - fotografov v Ljubljani) ima v ponedeljek dne 9. marcija, zvečer ob 8. uri svoj mesečni shod v novem klubovem lokalu: Pred škofijo št. 16 (hiša dr. K. Bleiweisa), I. nadstropje, na levo, druga vrata. Odbor.

(Gg. duhovnikom v kamniškem okraju!) Iz gotovega vira smo zvedeli, da je pri zadnjih volitvah neki sobni slikar iz Doba, z imenom Franc Stare prav nedostojno in strastno ruval ter bujskal proti duhovščini. V obraz se hlina duhovnikom, za hrbtom pa jih izdaje „Slov. Narodu“. Tako je nevhvalež v imenovanem listu imenoval g. župnika v Dobu nemškutarja, istotako je povračal dobroto g. duhovniku na Goričici. Torej pozor pred takim človekom!

(Akad. društvo „Triglav“) v Gradci ima danes, dne 9. marca, svoje zadnje zborovanje v zimskem tečaju t. l. z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Predavanje g. cand. prof. Fr. Gestrina. 3. Slučajnosti. Lokal: hotel „zum goldenen Ross“. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Istrska mesta) so izvolila v državni zbor dosedanjega zastopnika dr. Rizzi-ja z 2738 glasovi proti 566, katere je dobil upokojeni polkovnik Alojzij vitez Descovich.

(Na Zidanem Mostu) so prijeli dne 3. t. m., kakor poroča „Laib. Ztg.“, Jurijs Bana in Jos. Vlašiča iz črnomeljkega okraja, ki sta skušala popihati jo v Ameriko ter se odtegniti vojaški službi.

(Prvi ustanovnik in bivši prvi vodja banke „Slavije“) v Pragi, nekoč „patrijarh češkega delavstva“, dr. Ladislav Chleborád, ki se je pečal z obširnimi stavbnimi špekulacijami, ustavil je svoje plačitve. Pasiva znašajo nad 100.000 gld. Med upniki so povsem sami češki obrtniki. Tako poročajo češki brnski listi.

Raznoterosti.

— Jednajst najvišjih stolpov v Evropi. Če se primerjajo velikosti jednajstih najvišjih stolpov v Evropi, sledé v nastopni vrsti: 1. Zvonik ulmske velike cerkve 161 metrov; 2. kolonjske škofiske cerkve 156; 3. katedrale v Rouenu 149; 4. Sv. Nikolaja v Hamburgu 144; 5. strassburške velike cerkve 143; 6. sv. Petra v Rimu 138 7; 7. sv. Štefana na Dunaji 137; 8. škofijske cerkve v Freiburgu 125; 9. katedrale v Antverpen 123; 10. sv. Giralde v Sevilii 111, in 11. sv. Pavla v Londonu 110 metrov.

— Drag pes. Nedavno je kupil Anglež Green bernardinskega psa z imenom „Sir Bedivere“ za 65.000 mark. Pes je 89 centimetrov visok in 100 kilogramov težak. Funt pasjega mesa velja torej 325 mark.

— Princ Napoleon leži v neki gostilnici v Rimu nevarno bolan. Njegov svak, kralj Humbert, hotel je dati bolnika prenesti v kvirinal, pa so zdravniki izjavili, da je tako slab, da se ne sme prenašati.

— Prebivalstvo v Združenih državah. Število v Združenih državah živečih ljudi znaša po zadnjem ljudskem popisu 1890. l. 62.622.250 dočim je l. 1880 živelo v imenovanih državah le 50.155.783 duš, torej se je pomnožilo prebivalstvo za 12 1/2 milijona (ali 24 92 odstotkov). Število prebivalstva je močno naraslo vlasti v obeh Dakota-državah in v državi Nebraska, v prvih za 278, v drugih za 134 odstotkov.

— Nesreča na pokopališču. V Peilsteinu na Zgornjem Avstrijskem se je nedavno pripetila velika nesreča. Dve jednajstletni deklici ste se igrali opoldne na tamošnjem pokopališču med grobovi. Kar se zvrne zaradi južnega vremena velik nagrobni

spomenik na tla in zadene obe dekletci. Eni je strlo glavo, da je bila na mestu mrtva, druga je pa na nogi močno poškodovana.

— Drag ogenj. Davčna oblast v Kravljenci v Rusiji je dala nedavno na nekem travniku sežgati šest velicah voz čaja. Blago je bil pripeljal parnik „Kristijan IX.“, pa ga dotične tvrdke vsprejeti neso hotele, ker ga je bila močno poškodovala morska voda. Ker se je spoznalo, da bi bil čaj zares zdravju škodljiv, dal ga je sežgati davčni fiskus, ki je bi je bil zaradi dohodkarine največ vdeležen. Da se je čaj sežgal, treba je bilo 6 metrov drv in 20 centov petroleja. Škode je 20.000 mark, ki jo trpé zavarovalnice, pri katerih je bil čaj zavarovan.

— Žrebe z jednim očesom. Kakor se piše iz Opave, je posestniku Čehu v neki vasi pri Opavi kobila vrgla žrebe, ki ima le jedno oko sredi čela. To oko ima pa dve buntčici. Nosnic žrebe nema. Poginilo je čez nekaj ur. Mrtvo se je odposlalo anatomičnemu muzeju na Dunaj.

— Novo sredstvo proti jetiki. V Berlinu delajo poskuse z novim sredstvom proti jetiki, katero je izumel bolgarski polkovni zdravnik dr. Trojen v Sistovu. Novo zdravilo je v nekaterih slučajih že v resnici pomagalo.

— Židovsko časnikarstvo. Dunajski židovski časnikarji imajo od l. 1859. sem društvo „Konkordija“ z namenom: Varovati in podpirati stanovske težnje, podpirati svoje ude in njih vdove, ter podajati „doslužnim“ udom primerne pokojnine. Vsi dunajski liberalno-židovski časnikarji so udje tega društva. Penzijski fond štel je koncem l. 1886, — 1.121.759 gld. premoženja. Pokojnine dovolilo je društvo imenovanega leta 6.000 gld., vdovam 12.600 gld., sirotam 3660 gld., skupaj tedaj obnemoglim svojim udom 22.260 gld. Če je društvo potrosilo že za obnemogle svoje ude toliko denarjev, koliko je darovalo še le svojim delavnim udom, ki se svojimi spisi trosijo idejo „alliance-israelite“ med ljudstvo. Ves denar za take svrhe dobivajo pa židje iz žepov krščenega ljudstva, ki je slepo dovolj, da slabe židovske časnike podpira s svojimi težko pridelanimi krajcarji — ter drago plačuje ves strup, katerega zajema iz židovskih listov.

Telegrami.

Celje, 9. marca. Po silovitej volilnej borbi, kakeršne še ni bilo, dobil dr. Serbec 447, dr. Foregger 541 glasov, torej propali samo s 94 glasovi. Leta 1887 propali za 173, leta 1885 pa za 224 glasov, torej velikanski narodni napredek. Zoper nas volili skoraj vsi uradniki, zadnji sodniški sluga je prišel. Vodja okrajne sodnije v Rogatci adjunkt dr. Schmied iz Rogatca k volitvi prišel.

Celovec, 8. marca. Koroška mesta so izvolila dva nemška liberalca in nemškega nacionalca dr. Steinwenderja.

Dunaj, 7. marca.*) Iz nekaterih krajev na Češkem in Moravskem prihajajo poročila o povodnji. Praga sedaj še ni v nevarnosti, četudi voda že izstopa.

Dunaj, 9. marca. Pripeljalo se je več cerkvenih knezov k posvetovanjem, ki se bodo jutri pričela.

Trst, 9. marca. V četrtem mestnem volilnem okraju in okolici je izvoljen vitez Nabergoj.

Gorica, 6. marca.*) V mestnem volilnem okraju Gorica-Kormin izvoljen je zopet grof Franc Coronini.

Zader, 8. marca. Nadškof Maupa je danes umrl.

Praga, 9. marca. Vsled povodnji je promet med Vel. Voskom in Kolinom ustavljen: zrušilo se je nekaj železniških mostov.

Brno, 6. marca.*) V veleposestvu so s 106 glasovi voljeni: Feliks grof Vetter, Sigmund grof Berchtold, Karol grof Žierotin, Avgust grof Fries in Adolf grof Dubsky od srednje stranke; Josip Aresin-Fatton, Gvidon grof Dubsky, Makso baron Kubeck in Emil vitez Tersch od liberalne stranke. Konservativna stranka se ni vdeležila volitve.

Lvcv, 9. marca. Z ozirom na poročila o krvavih preganjanjih židov v Galiciji, osobito v Kolomeji, se zatrjuje iz zanesljivih virov, da so bili po noči od sobote na nedeljo nemiri le v vasi Slobodi; ranjeni so trije židje in eden orožnik.

Atene, 7. marca.*) Zbornica vsprejela postavbo, s katero se nastavlja kraljevič za regenta med odsotnostjo kraljevo.

*) Iz konfiskovanega lista.

Piccolijeva esenca za želodec
pospešuje in ureja s svojimi razmešujočim učinkom prebavljanje. 1 steklenica 10 kr., zabojček z 12 steklenicami gld. 1-36. (13)

Tuji.

4. marca.

Pri **Maticu**: Kumerer, Hoffman, Reiche; Völk, Pueiss, trgovci; Fischer, Mahler, potovalec, z Dunaja. — Tomašič, mesar, iz Karlovca. — Peschke, graščinski nadzornik, s soprogo, iz Brežic — Kamerer, potovalec, iz Trsta. — Smole, zasebnik, iz Novega Mesta. — Plantan, c. kr. bilježnik, iz Radovljice.

Pri **Sionu**: Baron Schwegel; Löffler, Frankl in Wurst, trgovci; Weinberger, potovalec, z Dunaja. — Čarman iz Radovljice. — Kralje iz Trsta. — Havas, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Moosbrugger iz Inomosta. — Ripper, tajnik, s Koroškega.

Pri **bavarskem dvoru**: Perc iz Ljubna.

Pri **Južnem kolodvoru**: Apfelbeck, graščak, s Stajarskega.

Umrla so:

V bolnišnici:

6. marca. Franc Strekelj, delavec, 26 let, jetika. — Anton Anžur, gostač, 86 let, marasmus.

V vojaški bolnišnici:

5. marca. Franc Koprive, vojak, 24 let, vnetica možganske mreže.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	739.1	4.0	sl. jzpad	jasno	
7. u. pop.	735.1	7.8	sr. jzpad	oblačno	0.00
9. u. zveč.	738.1	6.6	sl. jzpad	„	
7. u. zjut.	737.6	5.6	sl. jzpad	oblačno	
8. u. pop.	737.4	10.0	sr. jzpad	„	0.00
9. u. zveč.	737.2	6.4	sl. jzpad	„	

Srednja temperatura obeh dni 3-6°, in 7-5°, oziroma za 3-6° nad in 4-9° and normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld 05 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16%	92 „ 05 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 90 „
Akije avstr.-ogerske banke	987 „
Kreditne akije	307 „ 25 „
London	115 „
Srebro	— „
Francoski napoleonid.	9 „ 12 „
Cesarski cekini	5 „ 42 „
Nemške marke	56 „ 40 „

Tržne cene v Ljubljani

dne 7. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 69	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	5 50	Surovo maslo,	— 70
Ječmen,	4 80	Jajce, jedno	— 2 1/2
Oves,	3 21	Mleko, liter	— 8
Ajda,	5 36	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	5 20	Telečje	— 60
Koruza,	5 50	Svinjsko „	— 56
Krompir,	3 21	Koštranovo „	— 40
Leča,	10 —	Pisanece „	— 70
Grah,	10 —	Golob „	— 24
Fizol,	9 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	— 90	Slama,	2 31
Mast,	— 68	Drva trda, 4 □ mtr.	6 80
Špeh svež,	— 52	„ mehka „	4 60

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da je Vsemogočni danes našo ljubljeno soprogo, oziroma mater, hčer in sestro, gospo (1)

Terezijo Wasser, roj. Juvanz

po kratki, a mučni bolezni v njenem 30. letu, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, poklical v boljšo bodočnost.

Pogreb drage pokojne boče 11. t. m. ob 9. uri dopoldne pri farni cerkvi v St. Vidu na Dolenjskem.

Grad Gröndelhof, 9. marca 1891.

Karol Wasser, c. in kr. poročnik v rez., in graščak, soprog. — Terezija Juvanz, mati. — Ida Wasser, hči. — Ottilija grofinja Lažanzky, Olga Kokelj, sestra.

V imenu ostalih žalujočih naznanjam prijateljem in znancem, da je vsemogočni Stvarnik našega preljubljenega očeta, oziroma starega očeta in brata, gospoda

Jurija Kobilica,

mestjana stolnega mesta ljubljanskega, po dolgem bolehanji in mučnem trpljenji v 80. letu njegove starosti, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v nedeljo, 8. marca, ob 3. uri popoldne poklical k Sebi v boljše življenje.

Pogreb predragega nam ranjkega bude na Črnučah pri Ljubljani v torek, 10. marca, ob 9. uri zjutraj.

Bodi blagi pokojnik priporočen v po-božno molitev.

Na Črnučah, dné 8. marca 1891.

Janez Kobilica,
župnik.

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustrovan gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu doloži prvo številko brezplačno, in iz katere mora izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (27)

Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in

Ivan

pasar
in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

Kregar,

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta 3,
(zraven gostilne
»pri zvezdi«).

opozarja in toplo priporoča preč. duhovščini in sl. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih cerkveno orodje, kot: (9) monštrance, oltorije, kelihe, taberna-keljne, svečnike, lestenice itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu.

ilustrirani ceniki pošljejo se gratis in franko.

pošilja v ognju tudi strešne ostri po naj-mišji cení. Blago pošlje dobro spravljeno pošiljino prosto.

Národu slovenskemu!

V slavnostnih dnéh 29. in 30. ržnega cveta leta 1890, ko smo odkrivali spomenik Valentinu Vodniku, začetniku pesniške književnosti slovenske, oglašala se je živeje nego li kdaj misel, da bi se takisto postavil spomenik največjemu pesniškemu geniju, kar jih je doslej rodila zemlja slovenska, pesniku, čegar dela ponosno prištevamo najizbornejšim proizvodom vseh národov, ljubljencu našemu Francišku Prešérnu!

Razpravljati ni treba posebe, kaj je Prešérna nam, niti kaj bode zanamcem: ime Prešérno je z neizbrisnimi črkami zapisano v zlati knjigi pesniškega in obéekulturnega razvoja našega!

Takemu veleumu veličasten spomenik! Za deset let hočemo slaviti stoletnico Prešérnovega rojstva, — postavimo mu tedaj vidno znamenje, katero še poznih let pričaj domačinu in tujcu o ljubezni in zahvalnosti naši!

Živo uverjen, da bode ta poziv odmeval v vseh srcih slovenskih, katerim je do národne časti, ukrenil je pomnoženi odbor „Pisateljskega podpornega društva“, da prične nabirati doneske za Prešérnov spomenik. S prijazno prošnjo se torej obrača do vseh slavnih društev in zastopov, do sleharnega rodoljuba po deželah slovenskih, skratka, do vsakogar, komur je drago ime Prešérno, naj nam z blagovoljnimi doneski pomaga uresničiti častno namero in takó zajedno vredno poravnati dolg slovenskega národa do najboljšega pesnika svojega! Zlasti upamo, da se bodo čitalnice slovenske na besedah in veselicah svojih čisto

in drage volje spominjale spomenika Prešérnovega!

Troški bi bili vsekakor znatni, vendar je podpisani odbor uverjen, da bode tolikrat izpričana požrtvovalnost slovenska vzmogla potrebno vsoto in omogočila praznovati stoletnico Prešérno takó, kakor si je lepše ne moremo misliti!

Rojaki slovenski, da se o stoletnici Prešérnovi vzdigne spomenik, o katerem bomo rekli ponosno, da ga niso postavili posamičniki, nego vesoljni národ naš prvemu pesniku svojemu!

Doneski naj se blagoizvolijo pošiljati „Pisateljskemu podpornemu društvu“ v Ljubljani.

V Ljubljani, dné 8. svečana 1891. leta.

Dr. Jožef Vošnjak,
predsednik.

Anton Funtek,
blagajnik.

Simon Rutar,
tajnik.

Navodilo,

kako odstraniti kašelj, hripavost, navdušljivost, sploh pljučne bolezni, razpošilja brezplačno (3—1)

A. Zenkner v Berlinu, 24.

Proti podganam najboljšje sredstvo.

Tord-Tripe

pokončuje podgane, miši in krte brez najmanjše nevarnosti za domače živali.

— 1 zavitek 50 kr. —

Glavna zaloga za Kranjsko:

G. Piccoli,

(12-1)

lekarnar v Ljubljani.

Najboljše in najsigurnejše učinkujoče
parno ribje olje,

katero lahko prebavlja vsak, tudi najslabotnejši želedeec, in katero ima v sebi najboljše redilno snov, se dobiva v steklenicah po 60 kr. v lekarni Piccolijevi „pri angelju“ v Ljubljani na Dunajski cesti. Ribje olje primešano s kotranom steklenica 80 kr. Pri večjih naročilih primeren popust. — Vnanja naročila izvršuje se točno po poštnem povzetju. (15—5)

Na prodajo je

hiša z 20 orali zemljišča

na Brezji pri Mariji Pomagaj.

Več pové posestnik Janez Ažman, pošta Radovljica, Gorenjsko. (3—8)

Hiša,

pripravna za obrt, v vasi z mnogovoženo okrajno cesto blizo Kranja, je na prodaj ali se oddá v najem pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod šifro „I. D., poste restante Kranj“. (2—1) (3—2)

Nepresegljivo za zobe

je

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevajoče, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepčevajoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse

Dunaj: Lekarna Viktoria pl. Trnkóczy-ja, pri sv. Francišku, (ob jednom kenična tovarna), V. Hundsturmstrasse 113.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo. 21

Uzorec zasebnim naročnikom zastoj in franko.

Uzorčne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj že ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gld., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

Blago za obleke.

Peruvien in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme c. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje. Sukno za bilard in igralne mize, loden tudi nepremičen za lovske suknje, blago, ki se sme prati. Popotni plédi 4—14 gld. itd.

Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno suknjo in ne slabega blaga, ki se ponuja od vseh strani in je jedva krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdko

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogrski.

Razuma se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatere trgovine s suknom vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaju uzorec le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očividni. Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne. Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gld. franko. Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijanščini in francoščini. (24—6)

Št. 4462.

Razglas.

V smislu § 15 obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dné 5. avgusta 1887. l., št. 22 dež. zak.) se javno naznanja, da so

imeniki volilcev za letošnjo dopolnilno volitev občinskega sveta

sestavljeni in da se smejo od danes naprej 14 dni tukaj pregledavati in zoper nje vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovori razsojal bo občinski svet.

Magistrat ljubljanski,

dné 6. marca 1891.

Čast mi je javiti, da sem izvršil pohvaljeno sliko prvega slovenskega pesnika in preporoditelja

Valentina Vodnika

i v manjši obliki, namreč 55 cm široko, 68 cm visoko. Ta slika (oleografija) je v 10 cm širokem, krasnem, pozlačenem ali črnem okviru in velja gld. 13-50 proti gotovemu plačilu.

Da omogočim vsakemu nakup slike tega narodnega velikana, in ker mi je do tega, da se ta slika nahaja povsod, kjer se slovenski čuti, dajem jo tudi na mesečne obroke po 1 gld. za 15 gld. loco Zagreb, brez zaboja.

Nadalje priporočam oleografije: „Ranjeni Crnogorac“, „Herojevo voško roblje“, „Hrvatski sabor god. 1848“, „Krunisanje kralja Zvonimira“, „Died i unuk“, „Josip Juraj Strossmayer“.

Velespoštovanjem

S. Kočonda,

založnik v Zagrebu.

Piccolijeva esenca za želodec,

prirjena po lekarju **PICCOLI**-ju v Ljubljani, je želodec krepčujoče, telesno zaprtje in gliste odstranjuje sredstvo; rabi se tudi uspešno proti **zlatej žili** (hemoroidam) ter urejuje s svojim razmeščujočim učinkom prebavljenje in sploh delovanje želodca. 1 steklenica velja 10 kr. Esenco za želodec pošilja izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček po 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl. (zabojček 5 Kg.) velja gl. 5.26. Poštne troške plačajo naročniki. (60—26)

Cena
2 gld. 95 kr.

S kalendarjem
3 gld. 75 kr.

Ura z

in zvončkom,
sveti, vis. 18 cm
vine, je dobiti

budilnikom

ki se po noči
vokrovu iz ko-
v tovarni

EMIL MAYER na Dunaji,
I, Bauernmarkt, 12. (12—2)

Ura s kukavico, ki naznanja čas, v lično izrezljanej omarici, podobarsko delo, s koščenimi kazalci 8 gld.

Ceniki stenjskih in žepnih ur se pošiljajo brezplačno, če se zahtevi priloži poštna marka za poslatev. (12—4)

Zobozdravnik Schweiger stanuje

hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču)
štev. 25 in 26, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure
dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne.
Ob nedeljah in praznikih od 9.
do 1/1. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (30)

Za vsa dela se jamči.

Št. 3176.

Razpis službe.

(3—3)

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjena je

služba mestnega zdravnika

s plačo letnih 800 gld. in s pravico do dveh v mirovino
vštevnihih 10% petletnic.

Prošnje, katerim je priložiti diplomu doktorja vsega zdravilstva in pa dokazila o starosti, o zdravju in o znanji slovenskega in nemškega jezika vložiti je

do dne 28. marca letos

pri podpisanem magistratu.

Prosilcem, ki so v javnih službah, vložiti je prošnje potom predstojnih oblastev.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 26. februarja 1891.

Župan: **GRASSELLI** l. r.

Naznanilo prevzetja kamnoseške obrti.

Dozvoljujem si naznaniti prečast duhovščini in slavn. občinstvu, da sem z dnem 1. marca t. l. prevzel vse dvajset let poslujočo

kamnoseško delavnico v Ljubljani, in kamnolome z delavnico na Glincah pri Dravljah.

Izdelujem vsakovrstna cerkvena umetna kamnoseška dela, kakor:

altarje, tahernaklje, prižnice, obhajilne mize, kropilne kamna, cerkveni tlak itd. itd.

po najnovejših uzorih iz različnih finih trpežnih marmorjev; imam vedno **izborna zalogo najrazličnejših grobnih spomenikov** po nizki ceni do 250 gld. jeden; izvršujem točno naročila na **grobnice spomenike** po izbranih uzorih ali **lastnem načrtu**; prenavljam iste kakor tudi **rakve** ter preskrbim **vrezavanje in zlatenje napisov** na starih spomenikih v mestu in na deželi po najnižji ceni. — Vsprejemam naročila in izvršujem vsakojake **stavbinske proizvode** iz domačega ali inozemskega zanesljivo trpežnega blaga po znatno znižanih cenah. Velikanski **lastni kamnolom** in **zaloga najrazličnejšega kamenja** mi omogočujeta najtočnejšo izvršitev tudi **največjih kamnoseških del**.

Opirajoč se na večletno poslovanje in lastno izkušnjo v svoji stroki gojim opravičeno nado, da me blagovolite počastiti z mnogimi naročili, katera obljubim izvršiti vselej vestno, pošteno in v popolno zadovoljnost prečastitih in velečenjenih naročevalcev.

(3—2) Odličnim spoštovanjem

Alojzij Vodnik, kamnosek, v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 32,

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

„Unio catholica“,

zavod za vzajemno zavarovanje proti škodi

— na Dunaju, —

I., Bäckerstrasse 14.

Dopuščen z odlokom visocega ministerstva z dné 28. februarja 1889, št. 2933.

Zavod zavaruje:

Premično in nepremično premoženje proti škodi po ognju, strelu in razletu.

Pri tej stroki zavarovanja sojamčijo prve vzajemne zavarovalnice za primeren del vsprejete rizike; dalje zavaruje

cerkvene zvonove

proti prelomu ali razpoku, ter vabi k vdeležbi velečast. župnijske predstojnike in župane.

Konečno posreduje zavod tudi pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

V vseh zavarovalnih zadevah blagovolijo naj se dotični vdeležniki obrniti do **osrednjega ravnateljstva** ali pa do podpisanega **generalnega zastopa**, katera radovoljno pojasnjujeta in na vprašanje točno odgovarjata.

Po deželi oddajemo zastopništva proti priporočilu dotičnega gospoda župnika. Kdor želi prevzeti zastopništvo naše zavarovalnice, naj se obrne z omenjenim priporočilom do podpisanega generalnega zastopa v Ljubljani.

Ravnateljski svet:

Predsednik:

Leopold Stöger, stolni kustos sv. Štefana, infulevani prelat, Nj. Svet. hišni prelat, namestnik nadkuratorja I. avstrijske hranilnice itd.

Ravnateljstva svetniki:

Czizek Anton, imajitelj menjačnice, borzni svetnik itd.

Detoma A., veleposestnik.

Egger Berthold Anton, korar v Klosterneuburgu, glavni vrednik lista „Correspondenzblatt für den kathol. Clerus“.

Grazer Josip, meščan in trgovec na Dunaji.

Hostnig Florijan, upravitelj imetja metropolitanske cerkve, veleposestnik itd.

Mrazek Josip, generalni tajnik „Krakovske vzajemne zavarovalnice“.

Paletz Emanuel, Njegove Svetosti hišni prelat, dekan in župnik v Hütteldorfu itd.

Porzer Josip, dr., odvetnik.

Seidl Karol, kanonik, tajni komornik Njegove Svetosti itd. Stern Karol, knez nadškofjski svetnik, župnik na Dunaju v Schottenfeldu.

Osrednji ravnatelj:

Edmund baron Kalbermatten.

Nadzorovalni svet za generalni zastop v Ljubljani:

Poklukar Josip, dr., deželni glavar in državni poslanec v Ljubljani.

Klun Karol, kanonik in državni poslanec v Ljubljani.

Kolar Matija, stolni vikar itd. v Ljubljani.

Glančnik Jarnej, dr., odvetnik v Mariboru.

Mlakar Ivan, dr., semeniški profesor v Mariboru.

Vošnjak Miha, deželni in državni poslanec v Celji (Mali Štajer).

Generalni zastopnik v Ljubljani:

Josip Prosenc.

(12—3)

Št. 2767.

Razglas.

(3—2)

Mestni magistrat ljubljanski naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. **glavni nabor** za deželno stolno mesto Ljubljano vršil se bode letos dne 13. aprila v mestni dvorani ter se bode pričel ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenci, odnosno tudi njihovi moški svojci, ki bodo k naboru klicani, imajo priti o pravem času in snažni na nabirališče ter imajo o pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);

b) kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);

c) kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);

d) iz rodovinskih razmer (§ 34 voj. zak.);

e) enoletne prezentne službe (§§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenci, kateri želé ugodnost po §§ 31—34 vojnega zakona in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo, ako bi se jim odbila prošnja za kako prvič omenjenih ugodnosti, pognati se za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor ki zanemari stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega zakona izvirajoče mu dolžnosti, bi se ne mogel izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas ali vojni zakon.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

14. dan februarja 1891.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo, salonski krilasti klavir, pianine,

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji (12—4)

Prodajalnica in posojilnica klavirjev **A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.**

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.